

вопросов: дано определение понятий «локальные факторы» и «коэффициент  $K_{M3}$ », а так же порядок расчета коэффициента  $K_{M3}$ ; приведены в соответствие названия групп рентоформирующих локальных факторов и предложено присвоить им соответствующие индексы. Изложен, предусмотренный Порядком нормативной денежной оценки земель сельскохозяйственного назначения и населенных пунктов, принцип расчета коэффициентов локальных факторов с определенного для них диапазона значений по вариантам: при частичном покрытии локальным фактором территории земельного участка – для положительных локальных факторов (они повышают стоимость земельного участка) и для отрицательных локальных факторов (они понижают стоимость земельного участка); если в зоне действия локального фактора находится вся территория земельного участка. Приведено пример расчета НДО конкретного земельного участка по изложенной методике.

**Ключевые слова:** землеустройство, государственный земельный кадастр, нормативная денежная оценка земель населенных пунктов (НГО), локальные факторы.

**Abstract:**

*Oksana Patychenko.* PRINCIPLE OF LOCAL FACTORS' COEFFICIENTS CALCULATION IN A NORMATIVE MONETARY ASSESSMENT OF THE SETTLEMENT'S LANDS.

It is carried out the analysis of existing legal and methodical base, which concerns to a normative monetary assessment of the settlements' lands (further NMA), namely definition of concept « local factors », way of definition of local factors' coefficients of a monetary assessment of settlements' lands. It is certain that these concepts are opened not to the fullest. In existing legal and methodical base it's existing uncertainty in treatment of some concepts: the description of «coefficient  $K_{M3}$ » concept isn't sustained, at a statement of its procedure of definition, in groups' names of local factors. Absence of the certain stated procedure of local factors' coefficients definition leads to numerous approaches of their calculation, some versions of definition of a normative monetary assessment of one land parcel at identical influence of local factors are appeared as consequence of mention above. In our opinion, it breaks the principle of NMA's unambiguity. Ways of solution of these issues are offered in article: definitions of concepts of «local factors» and «coefficient  $K_{M3}$ », the procedure of coefficient  $K_{M3}$  definition; are brought into accord names of rent-forming local factors' groups and it is offered to match them by appropriate indexes. It is stated, stipulated by Order of a normative monetary assessment of agricultural and settlements' lands, a principle of local factors' coefficients definition from the range of certain values at such ways: at a partial covering of land parcel territory by the local factor – for positive local factors cost of land parcel is rising and for negative local factors cost of land parcel is decreasing; in case of full territory of land parcel coverage by the local factor.

**Key words:** landmanagement, state land cadastre, normative land assessment of lands of settlements (NMA), local factors.

*Рецензент: проф. Ковальчук І.П.*

*Надійшла 18.04.2016р.*

УДК 330,341

Христина ГРИЦАЙ

## АНАЛІЗ ЕКОНОМІЧНОГО ВИМІРУ СТАЛОГО РОЗВИТКУ У ЛЬВІВСЬКІЙ ОБЛАСТІ

Обґрунтовано концептуальні та методичні аспекти оцінювання економічного виміру сталого розвитку адміністративних районів та міст обласного значення Львівської області. Наведено результати еколого-економічного дослідження. Обчислено та проаналізовано індекси економічної компоненти сталого розвитку на місцевому рівні: індекс виробництва, індекс капіталовкладень (інвестиції в основний капітал), індекс інвестицій, індекс витрат на охорону навколишнього природного середовища, що розраховували на основі таких індикаторів: обсяг реалізованої промислової продукції, чисельність наявного населення, обсяг виготовленої промислової продукції, площа земель, обсяг інвестицій з-за кордону, обсяг поточних витрат на охорону навколишнього природного середовища. Проведено рейтингову оцінку (визначено ранги) та укладено картосхеми індексів економічного виміру сталого розвитку адміністративних районів і міст обласного значення Львівської області.

**Ключові слова:** сталий розвиток, економічний вимір сталого розвитку, індекси економічного виміру, обсяг виробництва, охорона навколишнього природного середовища, природокористування.

**Постановка проблеми.** За всі історичні періоди, держави зосереджували свої зусилля на зростанні економіки, що підкріплювало політичний вплив у суспільстві. Інтенсивне використання природних ресурсів, необхідних для розвитку промисловості, сільського господарства тощо, а також пришвидшення процесів урбанізації спричинили дисбаланс у навколишньому природному середовищі. Внаслідок

цього виникають кризові екологічні ситуації, руйнуються природні екосистеми, що сповільнює економічний розвиток як країни, так і регіону. Постає проблема забезпечення економічного успіху при максимальному збереженні цілісності природних систем.

**Аналіз останніх документів і публікацій.** Під час дослідження зарубіжні (Медоуз Д.Х., Медоуз Д.Л., Хьюлза Дж.Г.,

Кейтс Р.У.) та українські (Голубець А.Г. Данилишин Б.М., Долішній М.І., Мельник Л.Г., Коржнев М.М., Лісовський С.А., Оскольський В.В., Шапар А.Г. тощо) науковці більше уваги приділяли окремим складовим сталого розвитку, враховуючи його багатоаспектність, трьохкомпонентність, багатовимірність, міждисциплінарність тощо. Інформацію щодо розвитку окремих територіально-адміністративних одиниць Львівської області висвітлено у “Стратегії розвитку Львівської області до 2015 року” [11], “Проекті програми соціально-економічного та культурного розвитку Львівської області на 2014 рік” [6] та в інших обласних і районних програмах, а також у статистичних щорічниках Головного управління статистики у Львівській області [9].

**Постановка завдання.** Економіку регіону розглядаємо як невід’ємну частину єдиного національного господарського комплексу держави та водночас вона є самостійною цілісною системою, який притаманні свої цілі розвитку й унікальний ресурсний потенціал. Головну увагу приділено економічній складовій сталого розвитку адміністративно-територіальних одиниць Львівської області, а також обґрунтованню пріоритетних індикаторів.

**Виклад основного матеріалу.** Сутність ідеї сталого розвитку набуває безпосереднього виявлення у трьох взаємозалежних вимірах – економічному, екологічному й соціальному. Найбільше уваги у дослідженні приділено еколого-економічній складовій. Оскільки результати таких досліджень найкраще характеризують територіальні аспекти розвитку регіону, а також вплив життєдіяльності населення на природне довкілля й зворотний вплив антропогенно змінених природних геосистем на розвиток економіки.

Ефективність досягнення сталості в економічному розвитку будь-якої адміністративно-територіальної одиниці залежить від пріоритетних показників – індикаторів цього розвитку. Індикатор – це орієнтований економічний показник вимірювання, що дає змогу певною мірою передбачити, в якому напрямі слід очікувати розвиток економічних процесів [3].

Світова спільнота постійно вдосконалює систему індикаторів, зокрема економічні головні згруповані у фінансовій та виробничій сферах – бережливі форми використання технологій, фінансові ресурси та механізми природокористування, інвестиційна привабливість, конкурентоспроможність промисловості тощо. Загалом розроблення індикаторів будь-якого виміру сталого розвитку є комплексною та дорогою процедурою. Велика кількість по-

казників, які охоплює система нового розвитку, ускладнює їхнє використання в багатьох країнах де відсутні необхідні статистичні дані. Так, у розробленому пілотному проекті “Стратегії сталого розвитку України”, передбачено тринадцять індикаторів економічного виміру: ВВП на одну особу, індекс промислового виробництва і внутрішнього сукупного реального попиту, індекс валового споживання і валового нагромадження основного капіталу, частка видобувної й обробної галузі в обсягах промислового виробництва, обсяг сукупних інвестицій у основний капітал й прямих іноземних інвестицій, імпорт та експорт товарів і послуг, коефіцієнт інтенсивності оновлення основних фондів та обсяг науково дослідних-технічних робіт [10].

Для адміністративно-територіальних одиниць регіонального та локального рівнів проблемою вибору індикаторів є відсутність відповідної статистичної інформації. Беручи до уваги праці Лісовського С. А [4] та інформаційну ситуацію, економічний вимір сталого розвитку пропонуємо розглянути на основі трьох індексів – індекс виробництва ( $I_v$ ), індекс капіталовкладень (інвестиції в основний капітал) ( $I_{kv}$ ), індекс витрат на охорону навколишнього природного середовища ( $I_{вон}$ ), а також чотири допоміжних індексів на основі восьми індикаторів. Базовими показниками слугували реалізована промислова продукція (як основний аспект сучасного економічного потенціалу регіону) та територія (як найголовніше стратегічне природне багатство і одна з основ забезпечення збалансованого розвитку регіону).

**Індекс виробництва ( $I_v$ ).** Кінцевим результатом господарської діяльності є отримання продукту, від якого залежить ступінь забезпеченості населення необхідними благами життєдіяльності. Водночас сукупність матеріальних потреб населення перевищує виробничі можливості всіх наявних ресурсів, тому досягнути абсолютного матеріального достатку неможливо. У нинішніх умовах кожна адміністративно-територіальна одиниця, враховуючи наявність й обмеженість різноманітних ресурсів, політичну ситуацію, своє фізико-географічного розташування тощо зосереджена на розвитку виробництва. Індекс виробництва визначається за формулою:

$$I_v = (M_0 / H_0) / (M_1 / H_1), \quad (1.1)$$

де,  $I_v$  – індекс виробництва;  $M_0$  – обсяг реалізованої промислової продукції в адміністративно-територіальній одиниці області, тис. грн.;  $H_0$  – чисельність наявного населення адміністративно-територіальної одиниці області, тис. осіб;  $M_1$  – обсяг реалізованої промислової

продукції в області, тис. грн.;  $H_1$  – чисельність наявного населення області, тис. осіб.

Використання цих економічно-статистичних показників дало змогу обчислити й провести рейтингову оцінку (визначено ранги) районів й міст обласного значення області (Табл.1.), а також укласти картосхеми п'яти рівневих градації їхніх значень: дуже високий, високий, середній, помірний, низький. Аналіз результатів значень показників у таблиці свідчить, що перше місце стосовно розвитку виробництва належить м. Моршину (7,987), а серед районів перші місця у рейтингу займають – Радехівський (3,593), Кам'янка-Бузький (3,025) та Миколаївський (1,607). Найнижчі показники зафіксовано у м. Новий Розділ (0,164), а також у Мостиському (0,053), Дрого-

бицькому (0,048) і Турківському (0,003) районах (Рис.1).

Індекс капіталовкладень (інвестиції в основний капітал) ( $I_{кв}$ ). Розвиток економіки неможливий без вкладання коштів в основний капітал (будівлі, машини, механізми) і тісно пов'язаний із його зміною (покоління техніки). Так, заміщення старих засобів виробництва здатне сформувати нову технологічну базу і можливості економічного зростання. Особливо актуально сьогодні, коли необхідно переходити будь-якому виробництву на засади сталого розвитку.

Індекс капіталовкладень обчислювали за формулами:

$$I_{кв} = 0,5 \times (I_{квв} + I_{квт}), \quad (1.2)$$

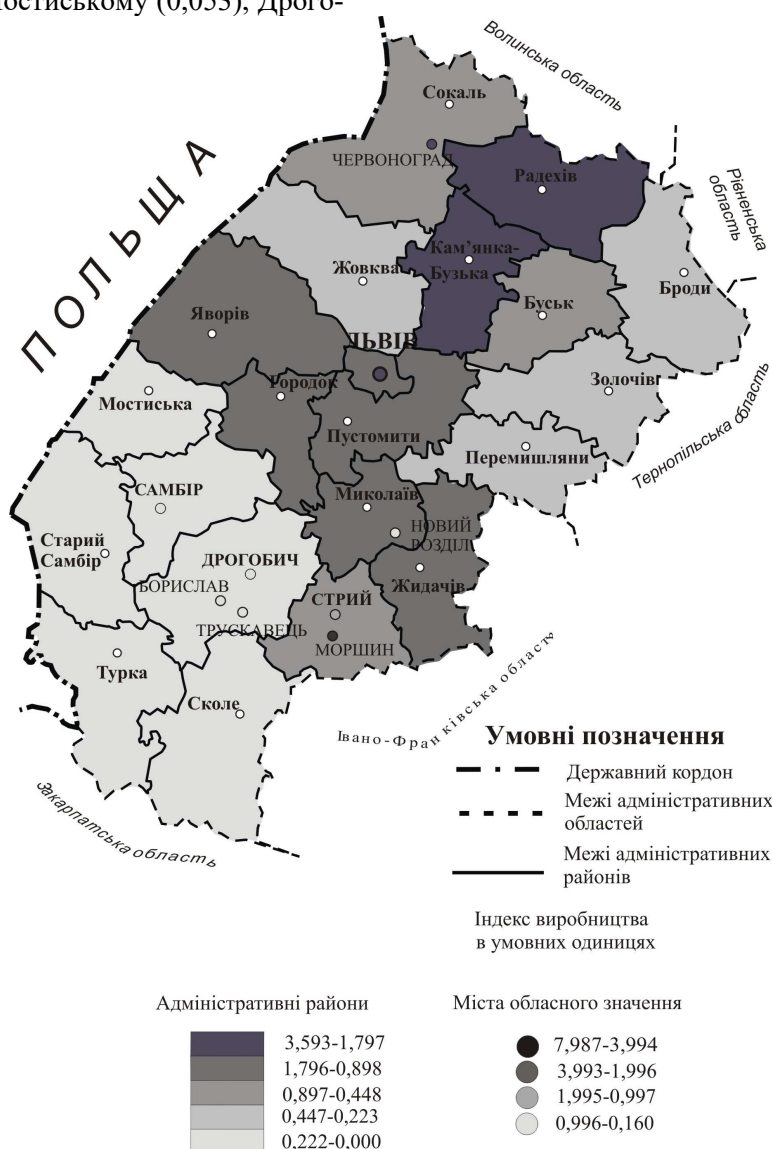


Рис. 1. Індекс виробництва в адміністративних районах і містах обласного значення Львівської області станом на 2013 р.

де,  $I_{кв}$  – індекс капіталовкладень (інвестиції в основний капітал);  $I_{квв}$  – індекс капіталовкладень по відношенню до обсягів виробництва;  $I_{квт}$  – індекс капіталовкладень по відно-

шенню до площі території.

Індекс капіталовкладень по відношенню до обсягів виробництва ( $I_{квв}$ ) обчислювали за формулою:

$$I_{квв} = (M_{о.к.а} / M_0) / (M_{о.к.о} / M_1), \quad (1.3)$$

де,  $I_{квв}$  – індекс капіталовкладень по відношенню до обсягів виробництва;  $M_{о.к.а}$  – обсяги капіталовкладень в адміністративно-територіальній одиниці, тис. грн.,  $M_0$  – обсяг реалізованої промислової продукції в адміністративно-територіальній одиниці, тис. грн.;  $M_{о.к.о}$  – обсяги капіталовкладень в області, тис грн.;  $M_1$  – обсяг реалізованої промислової продукції в області, тис. грн.

Індекс капіталовкладень по відношенню до площі території ( $I_{квт}$ ) обчислювали за формулою:

$$I_{квт} = (M_{о.к.а} / S_0) / (M_{о.к.о} / S_1), \quad (1.4)$$

де,  $I_{квт}$  – індекс капіталовкладень по відношенню до площі території;  $M_{о.к.а}$  – обсяги капіталовкладень в адміністративно-територіальній одиниці, тис. грн.,  $S_0$  – площа земель адміністративно-територіальної одиниці, га;  $M_{о.к.о}$ .

– обсяги капіталовкладень в області, тис грн.,  $S_1$  – загальна площа земель області, га.

На основі обчислених результатів значень описаних показників укладено картосхему індексу капіталовкладень економічної компоненти сталого розвитку адміністративних районів і міст обласного значення Львівської області станом на 2013 р. (рис.2)

Проаналізувавши значення індексу капіталовкладень економічної компоненти сталого розвитку субрегіонів Львівської області у таблиці та на рис. 2 можна дійти таких висновків: а) найвищі показники інвестицій в основний капітал зафіксовано у містах Моршині (1309,325), Львові (369,130) і Стрию (202,092), а також у Турківському (48,731) і Кам'янка-Бузькому (12,283) районах; б) найменші у м. Дрогобич (61,547) та у Сколівському (0,607) і Старосамбірському (0,751) районах.

Таблиця 1

**Індекси економічного виміру сталого розвитку адміністративно-територіальних одиниць Львівської області станом на 2013 р.**

Адміністративно-територіальна одиниця	Обсяг реалізованої промислової продукції (тис. грн.)	Площа території (га)	Індекс виробництва (Ів)	Ранги за індексом	Індекс капіталовкладень (інвестиції в основний капітал) (Ікв)	Ранги за індексом	Індекс витрат на охорону навколишнього природного середовища (Івоп)	Ранги за індексом
<b>Львівська область</b>	<b>30786841.2</b>	<b>2183197,4</b>	<b>1,060</b>		<b>92,490</b>		<b>4,297</b>	
<b>міста обласного значення</b>								
Львів	12602547.0	17101,0	1,370	6	369,130	2	44,898	1
Борислав	609793.0	3763,0	1,355	7	162,635	5	0,011	20
Дрогобич	543141.6	4446,0	0,457	17	61,547	9	29,512	2
Моршин	581239.8	222,0	7,987	1	1309,325	1	6,319	4
Новий Розділ	575539.9	2366,5	0,164	24	121,810	6	3,117	5
Самбір	221300.1	1548,0	0,523	16	72,011	7	0	21
Стрий	685606.8	1698,0	0,945	11	202,092	3	0,827	9
Трускавець	101570.0	820,0	0,285	20	63,739	8	0,950	8
Червоноград	772845.5	2097,0	0,774	13	184,624	4	28,904	3
<b>райони</b>								
Бродівський	247816.9	116205,0	0,342	18	1,327	27	0,098	17
Буський	315124.3	85006,1	0,561	15	2,185	23	0	22
Городоцький	1306710.9	72555,0	1,557	5	9,322	14	0,696	10
Дрогобицький	43505.1	120598,0	0,048	27	2,951	20	0	23
Жидачівський	10144330.0	99595,0	1,198	8	5,323	16	0,285	15
Жовківський	414552.8	129423,0	0,312	19	2,409	22	1,48	7
Золочівський	196369.4	109700,0	0,232	21	1,549	16	0	24
Кам'янка-Бузький	2102475.8	86758,0	3,025	3	12,283	11	0,011	19
Миколаївський	1230227.7	67469,5	1,607	4	9,227	15	0,454	12
Мостиський	36840.4	84534,0	0,053	26	1,615	25	0,428	13
Перемишлянський	106847.1	91794,0	0,223	22	2,050	24	0	25
Пустомитівський	1656118.7	94607,0	1,194	9	9,479	12	0	26
Радехівський	2100266.5	114384,0	3,593	2	9,414	13	0,070	18
Самбірський	76108.7	93374,0	0,091	25	2,483	21	0	27
Сколівський	97619.1	147091,1	0,169	23	0,607	29	0	28
Сокальський	989291.1	157011,0	0,875	12	4,282	18	0,486	11
Старосамбірський	40195.8	124517,0	0,042	28	0,751	28	0	29
Стрийський	559585.5	80771,0	0,743	14	4,053	19	0,132	16

Гурківський	1911.2	119340,0	0,003	29	48,731	10	2,794	6
Яворівський	1557360.5	154403,2	1,030	10	5,266	17	0,361	14

Індекс витрат на охорону навколишнього природного середовища ( $I_{вон}$ ). Навколишнє природне середовище, як і природні ресурси, є складовими частинами єдиної економічної системи, а його забруднення – побічним продуктом будь-якої економічної діяльності. Сьогодні неможливе економічне зростання без використання важелів природокористування: екологічних інвестицій, витрат на охорону довкілля та платежів за забруднення.

Індекс витрат на охорону навколишнього

природного середовища обчислювали за формулами:

$$I_{вон} = 0,5 \times (I_{вонв} + I_{вонт}), \quad (1.5)$$

де,  $I_{вон}$  – індекс витрат на охорону навколишнього природного середовища;  $I_{вонв}$  – індекс витрат на охорону навколишнього природного середовища по відношенню до обсягів виробництва;  $I_{вонт}$  – індекс витрат на охорону навколишнього природного середовища по відношенню до території.

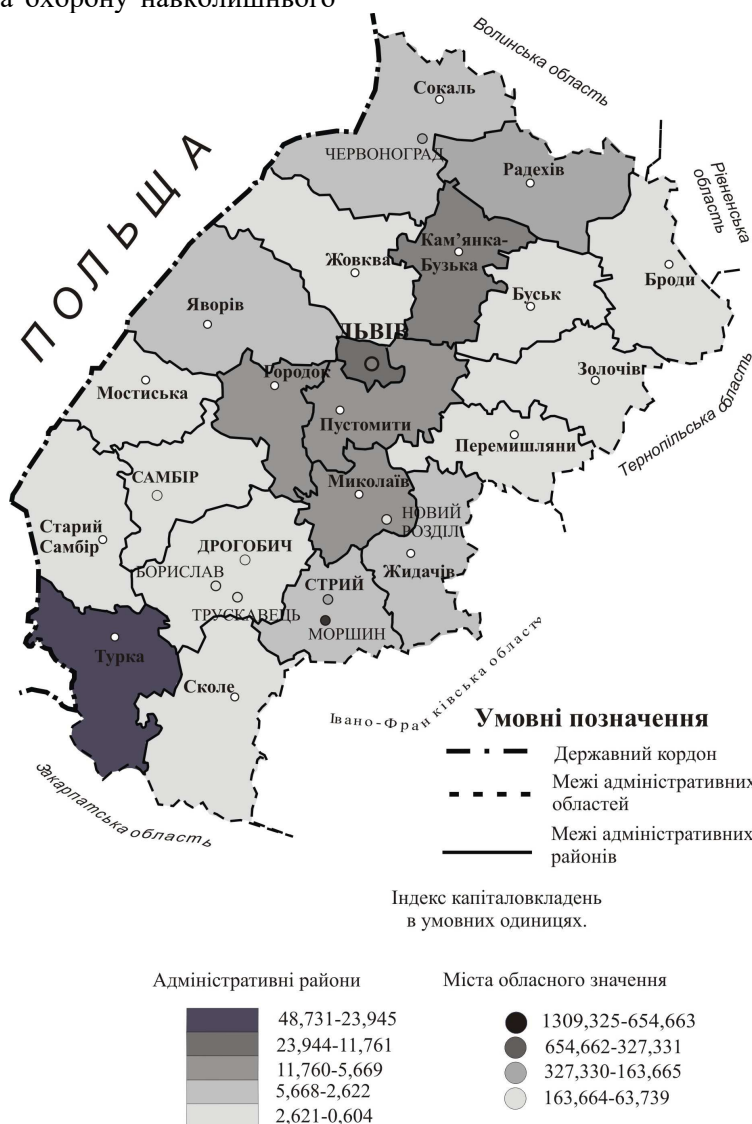


Рис. 2. Індекс капіталовкладень в адміністративних районах і містах обласного значення Львівської області станом на 2013 р.

Індекс витрат на охорону навколишнього природного середовища по відношенню до обсягів виробництва ( $I_{вонв}$ ) обчислювали за формулою:

$$I_{вонв} = (M_{о.в.а} / M_0) / (M_{о.в.о} / M_1), \quad (1.6)$$

де,  $I_{вонв}$  – індекс витрат на охорону навколишнього природного середовища по відношенню до обсягів виробництва;  $M_{о.в.а}$  – обсяг поточних витрат на охорону навколишнього

природного середовища адміністративно-територіальної одиниці, тис. грн.;  $M_0$  – обсяг реалізованої промислової продукції в адміністративно-територіальній одиниці, тис. грн.;  $M_{о.в.о}$  – обсяг поточних витрат на охорону навколишнього природного середовища в області, тис. грн.;  $M_1$  – обсяг реалізованої промислової продукції в області, тис. грн.;

Індекс витрат на охорону навколишнього

природного середовища по відношенню до території ( $I_{вонт}$ ) обчислювали за формулою:

$$I_{вонт} = (M_{o.v.a} / S_0) / (M_{o.v.o} / S_L), \quad (1.7)$$

де,  $I_{вонт}$  – індекс витрат на охорону навколишнього природного середовища по відношенню до території;  $M_{o.v.a}$  – обсяг поточних витрат на охорону навколишнього природного середовища адміністративно-територіальної одиниці, тис. грн.;  $S_0$  – площа земель адміністративно-територіальної одиниці, га;  $M_{o.v.o}$  – обсяг поточних витрат на охорону навколишнього природного середовища в області, тис. грн.;  $S_L$  – загальна площа земель області, га;

Проаналізувавши отримані результати індексу витрат на охорону навколишнього природного середовища стосовно адміністративних районів і міст обласного значення Львівської області можна дійти таких висновків: а) найбільші витрати зазначено у містах Львові (44,898), Дрогобичі (29,512) і Червонограді (28,904), а також – Турківському (2,794) і Жовківському (1,48) районах; б) у восьми районах: Буському, Дрогобицькому, Золочівському, Перемишлянському, Пустомитівському, Самбірському, Сколівському, Старосамбірському, витрат на збереження природного середовища не зафіксовано (див. табл.1, рис. 3).

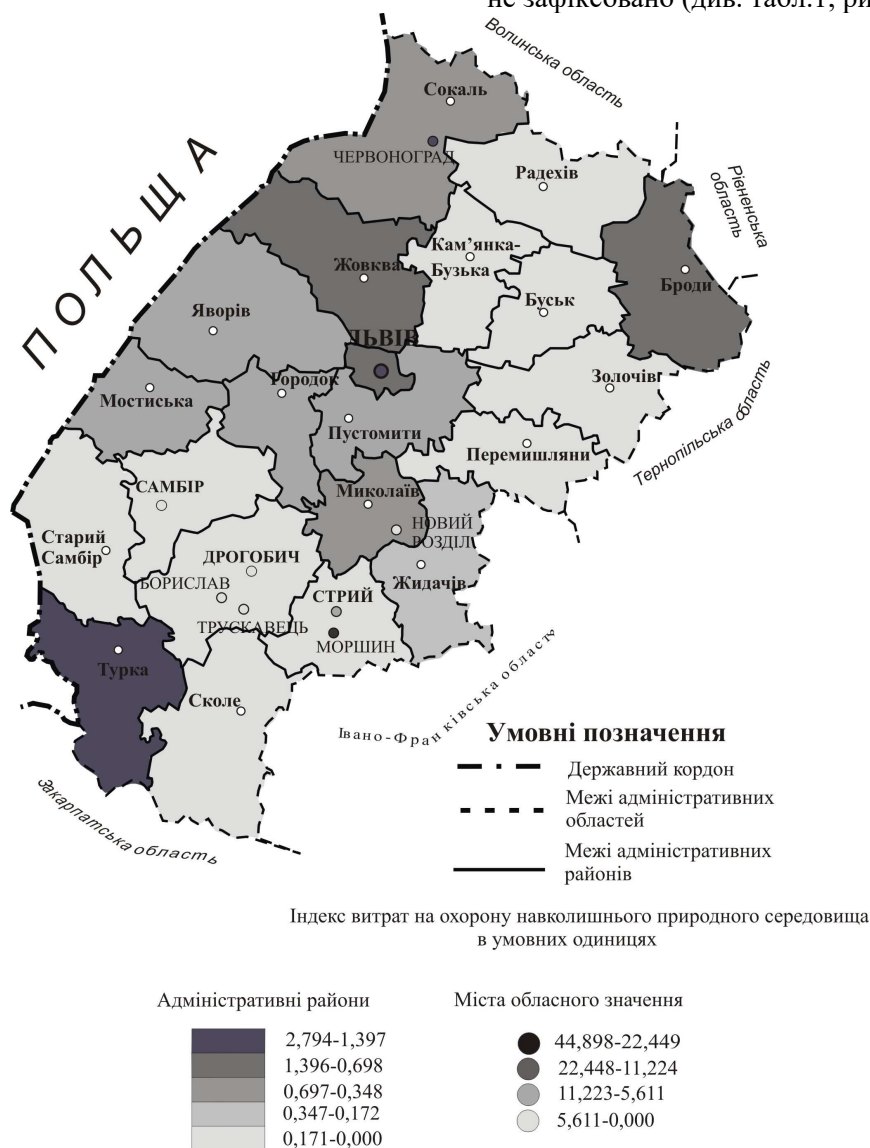


Рис. 3. Індекс витрат на охорону навколишнього природного середовища в адміністративних районах і містах обласного значення Львівської області станом на 2013р.

**Висновки:**

1. Результати дослідження економічного виміру сталого розвитку на основі пріоритетних трьох індексів: виробництва, капіталовкладень (інвестиції в основний капітал), та витрат на охорону навколишнього природного середовища, засвідчили контрастність економічного розвитку серед адміністративно-територіальних одиниць Львівської області.

2. Дуже високий рівень за описаними індексами зафіксовано у містах Моршині й Львові, а також у Кам'янка-Бузькому, Раде-

хівському, Буському і Турківському районах. Рейтинг міст за цими індексами від першого по сьоме, а адміністративних районів – від другого по десяте місця.

3. Економічна ситуація в адміністративних районах залишається складною й невизначеною. Закриття промислових гігантів-заводів покращило екологічну ситуацію, однак відсутність промислового налагодженого виробництва й сприятливого інвестиційного клімату для інвестора, присутність високого рівня корупції, пасивність державної підтримки та залежність рівня економічної свободи регіонів від фактору державного рівня, не сприяє економічному розвитку. Низький рівень отриманих результатів індексів зазначено у містах Новий

Розділ, Борислав, Дрогобич і Самбір, а також у Самбірському, Старосамбірському, Дрогобицькому, Сколівському, Золочівському і Перемишлянському районах. Рейтинг міст і районів – від двадцять першого по двадцять дев'яте місця.

4. Отримані параметри економічного виміру розвитку адміністративних районів і міст обласного значення Львівської області, ще раз засвідчили необхідність переходу усього господарства на «екологізацію», яка не тільки створює безпечне середовище життєдіяльності людини, але й завдяки системному впровадженню засад «зеленої» економіки закладає міцний фундамент для стабільного економічного зростання на місцевому рівні.

#### Література:

1. Економіка: Навч. Посібник для 10-11 класів / З.Г. Ватаманюк, С.М. Панчишин, П.І. Островецький та ін.; За ред. З.Г. Ватаманюк, С.М. Панчишин, П.І. – Вид. 2-ге, стереотип. – К.: Либідь, 2002. – 384 с.
2. Згуровський М.З. Сталый розвиток регіонів України / науковий керівник Михайло Захарович Згуровський. – К.: НТУУ «КПІ», 2009. – 144 с.: іл.
3. Дяків Р. С. Енциклопедія бізнесмена, економіста, менеджера / Р. С. Дяків, А. В. Бохан та ін. ; за ред. Р. Дяківа. – К. : МEF, 2004. – 704 с.
4. Лісовський С.А. Основи сталого (збалансованого) економічного, соціального, екологічного розвитку. Монографія / Лісовський С.А. – Житомир: "Полісся". – 2007. – 108 с.
5. Наукові основи національної стратегії сталого розвитку України / [за наук. ред. акад. НААН України, д.е.н., проф. М.А. Хвесика]; Державна установа «Інститут економіки природокористування та сталого розвитку Національної академії наук України». – К.: ДУ ІЕПСР НАН України, 2013. – 40 с.
6. Проект програми соціально-економічного та культурного розвитку Львівської області на 2014 рік [Електронний ресурс].– Режим доступу: URL [http://loda.gov.ua/eco\\_programy](http://loda.gov.ua/eco_programy)
7. Регіони Львівщини. Статистичний довідник з окремих питань соціально-економічного розвитку. Львів. Головне управління статистики у Львівській області, 2013. – 62 с.
8. Програма дій «Порядок денний на XXI століття»: [пер. з англ.]: ВТЩ «Україна. Порядок денний на XXI століття». – К.: Інтелсфера, 2000. – 165 с..
9. Статистичний щорічник Львівської області за 2013 рік Головне управління статистики у Львівській області. Частина 2. / за ред. С. І. Зимовіної. – Львів: ГУСуЛО, 2013. – 343 с.
10. Стратегія сталого розвитку України. Всеукраїнська громадська організація «ЖИВА ПЛАНЕТА» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: URL <http://www.ecolabel.org.ua/>
11. Стратегія розвитку Львівської області до 2015 року (скорочений варіант) [Електронний ресурс].– Режим доступу: URL [http://ldp.lviv.ua/files/strategic\\_aims.pdf](http://ldp.lviv.ua/files/strategic_aims.pdf)

#### References:

1. Ekonomika: Navch. Posibnyk dlia 10-11 klasiv / Z.H. Vatamaniuk, S.M. Panchyshyn, P.I. Ostroverkh ta in.; Za red. Z.H. Vatamaniuk, S.M. Panchyshyn, P.I. – Vyd. 2-he, stereotyp. – K.: Lybid, 2002. – 384 s.
2. Zghurovskiyi M.Z. Stalyi rozvytok rehioniv Ukrainy / naukovyi kerivnyk Mykhailo Zakharovych Zghurovskiyi. – K.: NTUU «KPI», 2009. – 144 s.: il.
3. Diakiv R. S. Entsyklopediia biznesmena, ekonomista, menedzhera / R. S. Diakiv, A. V. Bokhan ta in. ; za red. R. Diakiva. – K. : MEF, 2004. – 704 s.
4. Lisovskiyi S.A. Osnovy staloho (zbalansovanoho) ekonomichnoho, sotsialnoho, ekolohichnoho rozvytku. Monohrafiia / Lisovskiyi S.A. – Zhytomyr: "Polissia". – 2007. – 108 s.
5. Naukovi osnovy natsionalnoi stratehii staloho rozvytku Ukrainy / [za nauk. red. akad. NAAN Ukrainy, d.e.n., prof. M.A. Khvesyka]; Derzhavna ustanova «Instytut ekonomiky pryrodokorystuvannia ta staloho rozvytku Natsionalnoi akademii nauk Ukrainy». – K.: DU IEPSR NAN Ukrainy, 2013. – 40 s.
6. Proekt prohramy sotsialno-ekonomichnoho ta kulturnoho rozvytku Lvivskoi oblasti na 2014 rik [Elektronnyi resurs].– Rezhym dostupu: URL [http://loda.gov.ua/eco\\_programy](http://loda.gov.ua/eco_programy)
7. Rehiony Lvivshchyny. Statystychnyi dovidnyk z okremykh pytan sotsialno-ekonomichnoho rozvytku. Lviv. Holovne upravlinnia statystyky u Lvivskii oblasti, 2013. – 62 s.
8. Prohrama dii «Porjadok denniy na XXI stolittia»: [per. z anhl.]: VTShch «Ukraina. Porjadok denniy na XXI stolittia». – K.: Intelsfera, 2000. – 165 c..
9. Statystychnyi shchorichnyk Lvivskoi oblasti za 2013 rik Holovne upravlinnia statystyky uLvivskii oblasti. Chastyna 2. / za red. S. I. Zymovinoi. – Lviv: HUSuLO, 2013. – 343 s.
10. Stratehiia staloho rozvytku Ukrainy. Vseukrainska hromadska orhanizatsiia «ZhYVA PLANETA» [Elektronnyi resurs]. – Rezhym dostupu: URL <http://www.ecolabel.org.ua/>
11. Stratehiia rozvytku Lvivskoi oblasti do 2015 roku (skorochenyi variant) [Elektronnyi resurs].– Rezhym dostupu: URL [http://ldp.lviv.ua/files/strategic\\_aims.pdf](http://ldp.lviv.ua/files/strategic_aims.pdf)

**Аннотация:**

*Кристина Грицай.* АНАЛИЗ ЭКОНОМИЧЕСКОГО ИЗМЕРЕНИЯ УСТОЙЧИВОГО РАЗВИТИЯ В ЛЬВОВСКОЙ ОБЛАСТИ.

В статье обоснованы концептуальные и методические аспекты оценки экономического измерения устойчивого развития административных районов и городов областного значения Львовской области. Приведены результаты эколого-экономического исследования. Вычислены и проанализированы индексы экономической компоненты устойчивого развития на местном уровне: индекс производства, индекс капиталовложений (инвестиции в основной капитал), индекс инвестиций, индекс расходов на охрану окружающей природной среды, которые рассчитываются на основе индикаторов: объем изготовленной промышленной продукции, численность населения, объем произведенной промышленной продукции, площадь земель, объем инвестиций из-за рубежа, объем текущих расходов на охрану окружающей среды. Проведено рейтинговую оценку (определено ранг) та созданы картографические карты индексов экономического измерения устойчивого развития административных районов и городов областного значения Львовской области.

Полученные параметры экономического измерения развития административных районов и городов областного значения Львовской области, еще раз подтвердили необходимость перехода всего хозяйства на «экологизацию», которая не только создает безопасную среду жизнедеятельности человека, но и благодаря системному внедрению принципов «зеленой» экономики закладывает прочный фундамент для стабильного экономического роста на местном уровне.

**Ключевые слова:** устойчивое развитие, экономическое измерение устойчивого развития, индексы экономического измерения, объем производства, охрана окружающей среды, природопользование.

**Abstract:**

*Krystyna Hrytsai.* ANALYSIS OF THE ECONOMIC DIMENSION OF SUSTAINABLE DEVELOPMENT IN THE LVIV REGION.

Conceptual and methodological aspects of evaluation of the economic dimension of sustainable development of districts and cities of Lviv region is described in this article. Results of the study are presented certain indices. This is the index of production, index investments (investments in fixed capital), the index of costs for environmental protection, and so on. The indices were calculated on the basis of indicators such as population, salesproducts volume, the volume of manufactured industrial products, land area, the volume of foreign investments, the amount of current expenditures for environmental protection and so on. Maps of charts of measuring of economic of sustainability of administrative units of Lviv region were made as a result of the study.

Parameters of the economic dimension of administrative districts and cities of regional importance, Lviv region, once again demonstrated the need to move the whole economy on the "ecologization", which not only creates a safe environment of human life, but also due to the systematic implementation of the principles of "green" economy lays a solid foundation for sustainable economic growth locally.

**Key words:** sustainable development, economic dimension of sustainability, indices measuring economic, production volume, environmental protection, environmental management.

*Рецензент: проф. Царик Л.П.*

*Надійшла 31.01.2016р.*

УДК 504.05

Олена БАКАЛО

## СТУПІНЬ ТРАНСФОРМОВАНОСТІ ТА ПЕРЕТВОРЕННОСТІ ЛАНДШАФТІВ В МЕЖАХ БАСЕЙНУ РІЧКИ ДЖУРИН

*Розглянуто регіональні особливості землекористування в межах сільських рад Чортківського і Заліщицького районів Тернопільської області в басейні річки Джури. Досліджено чинники антропогенної перетвореності ландшафтів річкового басейну в межах сільських рад та проаналізовано диференціацію Кап в межах адміністративних одиниць. Запропоновано заходи з оптимізації природокористування та охорони природи.*

**Ключові слова:** землекористування, земельний фонд, земельні угіддя, раціональне природокористання, еколого-ландшафтний підхід, коефіцієнт антропогенної перетвореності, антропогенна трансформація, оптимізація природокористування.

**Актуальність проведених досліджень.** На даному етапі суспільного розвитку однією з глобальних проблем є ефективне використання земельних ресурсів у басейнах річок, оскільки басейновий підхід дає можливість комплексно і взаємопов'язано розглядати проблему збалансованого природокористування як ключового

завдання стратегії узгодженого розвитку. Малі річки Тернопільщини складають основу

**Аналіз останніх досліджень і публікацій.** Аналізуючи наукові дослідження з питань антропогенної перетвореності ландшафтів варто зазначити їх міждисциплінарний характер. Адже в рамках антропогенної перетворе-